

පුරාතන ලංකාවේ සංගීත භාවිතය හා සමාජ සංස්කෘතික පසුබිම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් (අනුරාධපුර හා පොළොන්නරු යුගයන්හි සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ඇසුරින්)

ඒකනායක එච්.එම්.එන්.එම්.

මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
nimeshaekananayake65@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

පුරාතන ලංකාවේ සංගීත භාවිතය කලාත්මක අංගයක් ලෙස මිනිසුන් අතර වර්ධනය විය. අතීතයේ සංගීතය සමාජ අවශ්‍යතාවන් උදෙසා කලාත්මක අංගයක් ලෙස භාවිත කළේ කෙසේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. අනුරාධපුර හා පොළොන්නරු යුගයන්හි භාවිත සංගීතය අනාගත සමාජ සංස්කෘතික පසුබිම කෙරෙහි සිදු කළ බලපෑම කෙබඳු ද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය මෙහි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය වශයෙන් භාවිත කරන ලදී. ඇත අතීතයේ පටන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ යම් ආකාරයක ගායන වාදනයන්ගෙන් යුත් සංගීතමය මූලාශ්‍රය දක්නට ලැබේ. විජය කුමරු ලංකාවට පැමිණි දිනයේ පැවැත් වූ බව කියන විවාහ මංගලෝත්සවය තුර්ය වාදනයන්ගෙන් යුක්ත වූ බව මහාවංශයේ 7වන පරිච්ඡේදයේ 30වන ගාථාවේ දක්වා ඇත. දේවානම්පියතිස්ස රජු යුද්ධ හා රාජ්‍ය පාලන කටයුතුවල දී ආචාර පිළිවෙත් ක්‍රමයක් ලෙස පවත්වා ගෙන ගියේ 'තාලාවචාර' නම් වූ තුර්ය වාද්‍ය කණ්ඩායමකි. රුවන්වැලි සෑ ධාතූ කිට්ටිනෝත්සවයට නානාවිධ පංචතුර්ය වාදන මධ්‍යයේ නාටිකාංගනාවන් පිරිවරාගෙන දුටුගැමුණු රජතුමා සහභාගී වූ බව මහාවංශය දක්වා ඇත. මහාවිහාරය සතුව පැවති බෝධීන් වහන්සේට පූජේපහාර දැක්වීම තුළින් හේවිසි වාදනය ආරම්භ වූ බවට විශ්වාස කෙරේ. බෝධිවංශයේ සඳහන් ආකාරයට දවුල් වාදනයේ ප්‍රධානියා 'මහපලවාන' නම් තනතුරින් පුදනු ලැබූ අතර දවුල හේවිසි වාදනයේ ප්‍රධාන බෙරය විය. සීගිරියේ පවත්වා ඇති ගිරගඟසමජ්ජ උත්සවය ද නැටුමෙන් ගැයුමෙන් අලංකාර වූ බව මහාවංශය දක්වා ඇත. දෙවන උපතිස්ස රජ දවස උත්සවාකාරයෙන් පිරිත් සජ්ජායනා කළ බව මූලවංශයේ දැක්වේ. මෙම යුගයේ පිරිත් ගායනාවල ස්වර ක්ෂේත්‍රය ස්වර 4කට පමණ පටු විය. රාජ සභා සංගීත ආයතන පළමු ව සඳහන් වන පොළොන්නරු යුගයේ දී පළමු වන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ සරස්වතී මණ්ඩපය සංගීත නැටුම් සඳහා ඉඳි කළ බව මූලවංශය දක්වා ඇත. මෙකල සිදු කළ ශාසනික සංශෝදනයේ දී දළදා වහන්සේ තැන්පත් කිරීමට ඉඳි කළ මණ්ඩපය අසල වේදිකාවක් මත විණා, බටනලා හා විවිධ බෙර වයන සංගීතඥයන් රඳවා සිටි බව මූලවංශය දක්වා ඇත. සංගීතය හා සංගීත භාණ්ඩ පිළිබඳ ව තොරතුරු මූලාශ්‍රගත වූයේ ඒවා සමකාලීන සමාජය විසින් උපයෝගිත නිසා ය. පුරාතන ජනයා සමාජ සංස්කෘතිකාංගයක් ලෙස විවිධ අවස්ථාවන්වල දී සංගීතය උපක්‍රමයක් ලෙස භාවිත කළ බව මෙමගින් නිගමනය කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: තාලාවචාර, පංචතුර්ය, මහපලවාන, සංගීත භාණ්ඩ, සංගීතඥයින්